

Plan- og bygningsetaten

postmottak@pbe.oslo.kommune.no

Dato: 08.01.2024

Referanse: 201602885

Saksbehandler:

Håkon Wium Lie/Peder Valle

Saksnummer: 3/24

Uttalelse – Etterstadgata 10 og 12 – Planforslag til offentlig ettersyn

Kirkens bymisjon ønsker i foreliggende planforslag å rive sykehjemmet «Enga» i Etterstadgata 12 for å få plass til et større og mer ruvende sykehjem. Vi mener at riving vil medføre tap av viktige kulturminneverdier og identitetsskapende verdier og støtter Plan- og bygningsetaten i at den historiske bygningsmassen bør integreres i et nytt prosjekt. Vålerenga er et bynært og tettbygd område som er sårbart for større bygningsmessige inngrep, og Vålerengas stedsidentitet avhenger av at disse verdiene respekteres.

I 1981 laget Fortidsminneforeningen og Vålerenga vel bevaringsplanen for Vålerenga (stadfestet 1988). I denne og senere utgivelser av Vålerenga Historielag anerkjennes Engas identitets- og kulturminneverdier. Vi forstår av planforslagets dokumenter at vindusutskiftningen fra 1960 samt tilbygget med sengeheis talte mot at bygningen ble ført på Gul liste i 2016; til dette vil vi anføre at mange historiske institusjonsbygg har gjennomgått vindusutskiftninger og at dette er et inngrep som fint kan reverseres. Dersom følgene av ikke å bli gul-listet er et totalt tap av bygningen, ville naturligvis bevaring og evt. utvikling av den eksisterende bygningsmassen klart være å foretrekke – ikke bare av kulturminnehensyn.

Riksantikvaren har de senere årene revurdert sin holdning til By- og stedsutvikling. I rapporten «Grønt er ikke bare en farge – Bærekraftige bygninger eksisterer allerede» (2020), utarbeidet av SINTEF på oppdrag fra Riksantikvaren, er en av hovedkonklusjonene at rehabilitering og ivaretagelse av eksisterende bygninger påvirker miljøet halvparten så mye som å rive og bygge nye. Ombruk av bygninger vil derfor være et avgjørende bidrag i det grønne skiftet.

Vi vil utfordre Plan- og bygningsetaten på hvordan man ser for seg at bevaring og ombruk av historisk bygningsmasse, i tråd med konklusjonen over, skal foregå dersom all bevaring må henge på rent kulturminnefaglige kriterier; ombruksværdien av en eksisterende bygning er jo uavhengig av hvorvidt den er gul-listet. I tilfellet med Etterstadgata 10 og 12 synes det tydelig for oss at bevaring tjener flere formål samtidig, og bør være et premiss i planen i mye større utstrekning. Tiden da utvikling var synonymt med riving og nybygg bør for lengst være forbi.

Selv om ikke Etterstadgata 10 har samme høye kulturminneverdier som Enga, gjelder det også her at ombruk og videreutvikling ville vært å foretrekke – også av kulturminnehensyn. Ettersom bygningen er av enda nyere dato, vil ressursregnskapet komme desto dårligere ut her.

Vi oppfordrer Plan- og bygningsetaten til å fremme sterkere føringer for gjenbruk og ombruk av den eksisterende bygningsmassen i planforslaget.

Med vennlig hilsen

Heidi Berntine Bull-Gjertsen
Vernesaksansvarlig

Kopi: Byantikvaren